

Етимология на ирано-българската (прабългарската) дума kūr → български кур [kur] ‘membrum virile’ и нейните индоевропейски родственици

Chavdar Ivaylov Georgiev from Vratsa, Bulgaria, 5.06.2022
e-mail: chavdar.georgiev.66@gmail.com

Prof. Aharon Dolgopolsky в своя научен труд *“Nostratic dictionary”* (1-во издание 2008, 3-то издание 2012) реконструира в ***ностратическия*** *прото-език** два корена, които са фонетично и семантично много близки: I. ***q̇awlV ~ *q̇awElV ~ *q̇awolV*** *‘крак, кост на крайник’*, който в ***индоевропейския*** прото-език дава два корена: 1. ****kau̯l-/*kul-*** *‘куха кост’, ?‘крак’*; 2. ****kʷel-*** *‘крайник, член на тяло’*, и II. ****q̇uĺU ~ *q̇uLyU*** *‘кухо стъбло, тръстиково стъбло, куха, тръбна кост’*, който в ***индоевропейския*** прото-език дава ****kau̯l-/*kul-*** *‘кухо стъбло, тръбна кост’* – вторият корен *отсъства* в 3-то издание на “Nostratic dictionary”, най-вероятно защото авторът е съобразил, че индоевропейските рефлекси ****kau̯l-/*kul-*** *‘куха кост’, ?‘крак’* и ****kau̯l-/*kul-*** *‘кухо стъбло, тръбна кост’ са идентични, следователно двата ностратически корена също са идентични.*[1] Аз също мисля, че ****q̇awlV*** *и* ****q̇uĺU*** *представляват* ***един и същи корен*** ****q̇ul-,*** а *вариантът* ****q̇awe/ol-,*** с който prof. Dolgopolsky се опитва да обясни индоевропейския корен ****kau̯l-,*** *е напълно* ***излишен,*** защото ****kawl-*** е корен с ****ā/*a****-аблаут*[2]. Смятам, че ностратически ****q̇ul-,*** по-точно ****qʰul-*** **‘дълъг кух цилиндричен предмет: кухо стъбло на растение; куха, тръбна кост на крайник’**** *дава* ***два аломорфни индоевропейски корена:*** 1. ****kāwl-/*kawl-*** **‘кухо стъбло; куха, тръбна кост’** и 2. ****kʷel-/*kʷol-/*kʷl̥-*** **‘крайник → член на тяло’.**

Най-древен език на* *“разумния човек” (Homo sapiens) по време на неговото разселване в простора на Евразия и Северна Африка*** – наречен е условно *“ностратически”* = буквално *“нашенски”* от латински език, датиран е *приблизително 15 – 12 хиляди години преди новата ера,* т. е. ***в края на старо-каменната епоха (палеолит),*** *по времето на* ***мамутите, пещерните мечки и пещерните лъвове.***

**Предпочитам по-простата и *фонетично по-правдоподобна* транскрипция на prof. Allan Bomhard в неговия капитален научен труд *“A comprehensive introduction to Nostratic comparative linguistics (with special reference to Indo-European)”,* 3-то издание 2018, вместо *неоправдано сложната* транскрипция на prof. Dolgopolsky.

[1] ***Dolgopolsky,*** Aharon: ***Nostratic dictionary,*** McDonald institute for archaeological research/ University of Cambridge, Cambridge 2008, № *1914:* ****q̇awlV*** or ****q̇awElV,*** p.1792-94; № *1918:* ****q̇uĺU*** or ****q̇uLyU,*** pp.1795-96; ed. 2012, № *1914:* ****q̇awolV,*** pp.1987-89

[2] ***Gąsiorowski,*** Piotr: ***Another long grade: non-canonical ablaut involving PIE *ā,*** presentation, Leiden 2013 ***Carrasquer Vidal,*** Miguel: ***PIE *a,*** www.academia.edu, 2015, p.1: Skt. *kúlyam,* Latv. *kaũls,* Lith. *káulas,* Gk. *kaulós*

По-нататък в *“Nostratic dictionary”* е реконструиран коренът ***q̇UÍ/ḷE** ‘penis’* [3] – щом ***q̇uĺU ~ *q̇uLyU*** дава в индоевропейския прото-език ***kau̯l-/*kul-,*** очевидно ***q̇UÍ/ḷE*** *може да даде* ***същия рефлекс*** *в индоевропейския:* ностратически ***q^{h}ul-*** → индоевропейски ***kāwl-/*kawl-*** и ***k^{w}el-/*k^{w}ol-/*k^{w}l̥-.*** Удивително е, че ***проф. Долгополски не предлага <u>никакви</u> индоевропейски производни на*** ***q̇UÍ/ḷE,*** т.е. ***q^{h}ul- ‘membrum virile/penis’!*** Вероятно той е *подведен от презумпцията* на мнозинството лингвисти, че старогръцкото ***καυλός*** [kawlós], латинското ***caulis*** [káwlis] ***‘membrum virile’*** (двете притежават такова значение като *част от своята обща семантика*), българската ***широко разпространена дума-табу кур*** [kur] и хотано-сакското ***kūra- ‘membrum virile’*** (в *българската* и *сакската* думи посоченото значение е ***единствено***), *са ботанически и зоологически* ***метафори:*** гръцката и латинската са метафори на ***καυλός*** *‘стъбло, ствол’* и ***caulis*** *‘стъбло, кочан (на зеле)’,* а българската е метафора на старобълг. **коуръ** [kúrŭ] ***‘петел’.*** Веднага ще опровергая подобна *лекомислена презумпция* – ***<u>коя е гаранцията</u>, че изброените от проф. Долгополски рефлекси на q^{h}ul- ‘penis’ <u>нямат</u> <u>метафоричен</u> смисъл?!*** *Ако смисълът на българската дума е метафоричен, нормално е да бъде употребявана също и в своя пряк смисъл, но българите казват* ***“петел”*** [pɛtέɫ], ***не*** *казват “кур” в смисъл на “петел”!* ***Метафоричната семантика няма как да бъде <u>аргумент срещу</u> езиковото родство*** *на* ***καυλός*** [kawlós], ***caulis*** [káwlis], ***кур*** [kur] *и* ***kūra- ‘membrum virile’, при условие, че тези четири думи <u>е възможно да бъдат изведени</u> от общ индоевропейски корен!*** Няма начин да се установи с положителност, *далѝ* ***q^{h}ul- ‘кухо стъбло на растение; куха, тръбна кост на крайник’*** *и* ***q^{h}ul- ‘membrum virile’*** *представляват* ***два отделни*** *корена с почти* ***еднакво произношение (омоними),*** *или са* ***един и същи*** *корен с първично значение* ***‘кухо стъбло; тръбна кост’*** и *вторично метафорично значение* ***‘penis’*** – по-важен е самият факт, че в ***три големи групи индоевропейски езици (арийска, гръцка и италийска)*** *съществуват думи за мъжки полов орган, които за всеки професионален лингвист са* ***<u>очевидни когнати</u> (етимологично родствени думи)!!!*** Въз основа на идеята за ***ā/*a***-*аблаут* на лингвистите *prof. Piotr Gąsiorowski* и *Miguel Carrasquer Vidal,* аз реконструирам протоиндоевропейско *коренно съществително* име

[3] ***Dolgopolsky,*** Aharon: ***Nostratic dictionary,*** ed. 2008, № *1918a:* ***q̇UÍ/ḷE** ‘penis, ?vulva’,* p.1796; ed. 2012, № *1918:* ***q̇UÍ/ḷE** ‘penis’,* p.1991

(Nom.sg.) ***kā́wl̥,*** (Gen.sg.) ***káwl-es*** ***'кухо стъбло; тръбна кост; penis',*** към който присъединявам *посесивния* суфикс ****-ó-,*** и така получавам ****kawl-ó-s*** → старогръцки ***καυλός*** [kawlós] ***'membrum virile',*** а когато присъединя суфикса ****-i-,*** получавам ****káwl-i-s*** → латински ***caulis*** [káwlis] ***'membrum virile'.***[4] Съвременната българска *широко разпространена дума-табу* ***кур*** [kur] ***'membrum virile'*** произхожда също от прото-индоевропейската ****kawl-ó-s: *kawlós*** → арийски (прото-индоирански) ****kawlás ~ *kawrás*** → прото-ирански ****kawráh*** → (тавтосилабичен дифтонг ****aw*** пред арийска *ударена последна* сричка → иранобълг.***ow** → ***ū**) иранобългарски (прá-български) ***kowráh** → ***kūráh** → ***kū́rəh** → ***kū́rə̥** → **kūr** ***'penis'*** → български ***кур*** [kur]. ***Преки когнати*** на българската са ****kawráh*** → хотано-сакски ***kūra-*** и някои *днешни централно-ирански диалекти:* наини (Nā'īni) ***kur,*** хунсари (K̠ʷānsāri = Khunsari) ***kur*** ***'membrum virile'.***[5] *Днешната българска дума* **_няма_** ***нищо общо със старобългарски*** **коуръ** [kúrŭ] ***'петел',*** както *напълно погрешно* мислят наши и чуждесранни етимолози – старобълг. **коуръ** е използвано просто като ***евфемизъм (заместител на "неудобна, неприлична дума")*** поради *външно звуково съвпадение (омонимия)* с иранобългарската дума **kūr.**

Индоевропейският корен ****kʷel-,*** към който е прибавен суфикс ****-yo-,*** дава ****kʷól-yo-s*** → арийски ****kályas ~ *káryas*** → прото-ирански ****káryah*** → прото-средно-ирански ****káyrə̥*** → средно-персийски ***kēr,*** ново-персийски ***kīr*** ***'membrum virile'.*** От арийски ****káryas*** произхожда балканско-цигански (Ṛomani) ***kar*** ***'membrum virile'.***[6]

Индоевропейският корен ****kʷel-*** с ***удвоена начална съгласна (редупликация)*** дава именна основа ****kʷi-kʷel-*** или ****kʷə-kʷel-*** (***i-***редупликация или ***ə-***"schwa-secundum"-редупликация) и след като към нея е присъединена тематична ****-o-,*** се получава ****kʷi-kʷé-lo-s ~ *kʷə-kʷé-lo-s*** → арийски ****čičálas*** → Ṛomani ***čičalo*** [ʧiʧaló] ***'penis'.***[7]

---

[4] ***Adams,*** J. N.: ***The Latin sexual vocabulary,*** Gerald Duckworth & Co. Ltd., London 1982, pp. 26-27, 72

[5] ***Bailey,*** Harold: ***Dictionary of Khotan Saka,*** Cambridge University press, Cambridge/London/ N.York/Melbourne 1979, p.62

Cheung, Johnny: ***Etymological dictionary of the Iranian verb,*** Brill, Leiden/Boston 2007, p.250

[6] Авторът на тази научна статия знае произношението и значението на балканско-циганската ***kar*** от свои ученици-роми.

[7] ***Zoller,*** Claus Peter: ***Aspects of the early history of Romani,*** Acta Orientalia 2010: 71, pp.243-312 (***čičalo₁*** 'penis' – p.271)